

Digitalizarea statului român: de la administrația locală la universitate

Conf. univ. dr. **Nicolae Urs**

Departamentul de Administrație și Management Public, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Fundamente interdisciplinare și cadru conceptual

Teza de abilitare propune o viziune integrată asupra transformării digitale în sectorul public, ancorată în contextul românesc și îmbogățită de comparații internaționale. Parcursul academic al autorului, început în jurnalism (licență, master și doctorat cu tema impactului internetului asupra presei scrise), a contribuit decisiv la o perspectivă centrată pe cetățean. După aproape două decenii, cercetarea sa s-a concentrat pe modul în care instituțiile publice din România aplică principiile e-guvernării, susținând ideea că *guvernarea digitală nu este despre tehnologie, ci despre oameni*. Autorul distinge clar între digitizare (transformarea analogului în digital), digitalizare (folosirea datelor digitale pentru îmbunătățirea proceselor) și transformare digitală (schimbare organizațională), subliniind constant că într-un sistem public modern, *nevoile cetățeanului trebuie să primeze în fața nevoilor instituției*. Acest cadru conceptual solid asigură coerența cercetării în domeniile tratate: administrația publică locală, comunicarea digitală și educația.

Administrația locală și e-guvernarea

Un pilon major al lucrării este reprezentat de analiza dezvoltării e-guvernării la nivel local, într-un context în care guvernul central din România a întârziat în livrarea infrastructurii digitale de bază (ID digital, registre interconectate, standarde de interoperabilitate). În lipsa acestor instrumente, multe municipii – în special cele mari – au devenit actori principali în digitalizarea serviciilor publice. Teza evidențiază inițiative locale notabile, cum ar fi proiectele „smart city” din Cluj-Napoca, Alba Iulia sau Timișoara, deseori realizate în parteneriat cu mediul privat. În același timp, cercetarea atrage atenția asupra fragmentării și a lipsei de coordonare între nivelurile administrative, care împiedică scalarea și armonizarea serviciilor digitale.

Autorul utilizează cercetări cantitative și calitative, inclusiv sondaje printre specialiștii IT din primării și comparații cu orașe din Cehia și Ungaria, pentru a documenta diferențele mari între orașe și mediul rural. Rezultatele arată că succesul inițiativelor digitale depinde în primul rând de capacitatea managerială, competențele interne și leadershipul local – teme care apar recurent în lucrare. Teza argumentează că simpla existență a tehnologiei nu este suficientă: fără resurse umane calificate, fără o cultură organizațională deschisă la schimbare și fără sprijin strategic, transformarea digitală rămâne superficială.

Comunicarea digitală a instituțiilor publice

În continuarea firească a temei e-guvernării, autorul analizează modul în care instituțiile publice comunică online cu cetățenii. Aducând o contribuție originală bazată pe experiența sa profesională în jurnalism, autorul investighează utilizarea rețelelor sociale – în special Facebook – de către primării și agenții

guvernamentale. Deși toate municipiile reședință de județ au pagini oficiale, utilizarea acestora rămâne adesea unidirecțională, fără o strategie de dialog autentic. Studiile de conținut și interviurile cu responsabili de comunicare relevă faptul că instituțiile publice românești se află încă într-un stadiu incipient al comunicării digitale: multe acțiuni sunt inițiative individuale, lipsite de proceduri clare sau obiective bine definite.

Această linie de cercetare este complementară celei privind serviciile digitale: fără o comunicare eficientă, cetățenii nu sunt informați despre servicii, nu pot oferi feedback și nu pot contribui la îmbunătățirea acestora. Autorul face apel la profesionalizarea comunicării publice și la integrarea sa în strategia de transformare digitală a instituțiilor, subliniind importanța prezenței active pe canalele digitale preferate de cetățeni. De asemenea, experiența practică în proiecte de civic tech (Code4Romania, colaborări în timpul pandemiei și al crizei refugiaților) oferă autorului o perspectivă aplicată, care completează rezultatele academice.

Transformarea digitală în educație

O altă componentă esențială a tezei o constituie analiza digitalizării învățământului superior românesc, cu accent pe perioada pandemiei de COVID-19. Autorul coordonează un sondaj național în rândul universităților, investigând adaptarea acestora la învățarea și administrarea online. Rezultatele arată că, în lipsa unor soluții guvernamentale centralizate, multe universități au dezvoltat platforme proprii de admitere și predare, echilibrând între securitate, costuri și flexibilitate. Studiul oferă o imagine detaliată asupra procesului de învățare instituțională: universitățile au fost nevoite să-și regândească procedurile, să investească în platforme, dar și să-și formeze personalul.

Teza încadrează aceste transformări în contextul mai larg al digitalizării educației, de la învățământul prin corespondență până la învățarea online. Asemeni administrației publice, autorul argumentează că succesul digitalizării în universități depinde nu doar de tehnologie, ci mai ales de competențele cadrelor didactice, de capacitatea de planificare strategică și de implicarea conducerii. Studiul oferă și o lecție de adaptabilitate: într-un context de criză, schimbările care păreau imposibile s-au realizat rapid – dar pentru a fi sustenabile, ele trebuie consolidate prin resurse, politici clare și evaluări continue.

Coerența tematică și impactul cercetării

Teza demonstrează coerență tematică între cele trei direcții de cercetare. De la guvernarea locală, la comunicarea digitală și până la educația universitară, autorul abordează constant aceeași întrebare de fond: cum pot organizațiile publice din România să devină mai eficiente, mai transparente și mai orientate către cetățeni prin tehnologie? În toate cazurile, răspunsul se leagă de factorii umani – leadership, competențe, cultură organizațională – mai mult decât de infrastructura digitală propriu-zisă.

În același timp, experiențele autorului în domeniul consultanței și în proiecte aplicate (inclusiv colaborări cu Banca Mondială, OECD sau Comisia Europeană) contribuie la validarea cercetării. Datele și analizele empirice sunt puse în serviciul unei viziuni practice, cu aplicații concrete în politicile publice. Astfel, teza de abilitare nu este doar o colecție de articole științifice, ci o contribuție integrată, care leagă cercetarea academică de nevoile reale ale instituțiilor din România și din Europa Centrală și de Est. Prin stilul său analitic și aplicativ, lucrarea oferă atât explicații riguroase pentru decalajele digitale ale României, cât și soluții posibile pentru reducerea acestora.